

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצול/ת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: ינאי	שם פרטי: הדרה
----------------	---------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: יולזרי		בלועזית YULZARI	שם נעורים: /
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: הדרה		בלועזית HADARA	מין: נ תאריך לידה: 15.04.1935
מקום לידה (ישוב, מחוז): וורנה		בלועזית Varna	ארץ לידה: בולגריה
שם פרטי של האב: שמואל		שם פרטי ושם נעורים של האם: סופי קלב	
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה): /		שם נעורים של האישה:	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: וורנה		בלועזית VARNA	ארץ המגורים: בולגריה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: /		מקצוע לפני המלחמה: / חבר בארגון או בתנועה:	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): וורנה, סופיה, טרגובישטה (TARGOVISHTE), בולגריה			
האם היית בגטאות? אילו ומתי?			
האם היית במחנות? אילו ומתי?			
מקום השחרור:		תאריך השחרור:	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?		לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?	
מקומות/מחנות בדרך לארץ: טורקיה, לבנון		שנת עליה: 1944 שם האנייה (אם עלה בדרך הים):	

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בבולגריה בעיר וורנה למשפחה מבוססת הן כלכלית והן חברתית. הסיכויים שלי לחיים טובים, שקטים ובטוחים התנפצו עכב מלחמת העולם השנייה שפרצה כשהייתי בערך בת ארבע. אבי היה אחד ממנהלי בנק רוטשילד בוורנה, הוא היה מעורה בחיי הקהילה היהודית וכתב מידי פעם מאמרים בנושא הציונות בעיתון של הקהילה. כציוני נלהב, תכנן אבי לעלות ארצה לאחר שיקים משפחה. על מנת להגשים משאלה זו הוא ביקר בארץ, קנה אדמות חקלאיות באזור רמלה ונטע בהן פרדס. מדי פעם הוא נסע ארצה כדי לפקח על עיבוד הפרדס. אחרי שהורי התחתנו הם נסעו לפלסטינה במטרה להכיר לאימי את הארץ ולשכנע אותה להשתקע בה. אמי התנגדה לגור בארץ לא מפותחת ודרשה שיחזרו לבולגריה. סירוב זה היה קריטי והוא גרר, מאוחר יותר, את משפחתי להיקלע לתוך מאורעות המלחמה.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אווקואציה למרכז ברית המועצות):

לפני שאספר מה עבר עלי במהלך המלחמה, עלי להדגיש שיהודי בולגריה לא נשלחו למחנות השמדה כמו יתר יהודי אירופה וזאת בזכות, האומץ, היושרה ואהבת האדם שמאפיינים חלק גדול מהעם הבולגרי. לאחר שהנצים כבר שלחו רכבות לתחום בולגריה לצורך העברה של יהודי סופיה למחנות ההשמדה, הבולגרים ובראשם אנשי ציבור, אנשי פרלמנט וכמרים פנו למלך הבולגרי וביקשו שיפעל לביטול המעשה. הפשרה שהצליח המלך להסיג היתה:
א. דחיית מועד העברה למחנות השמדה.
ב. העברת כל יהודי סופיה אל עיירות בתחום בולגריה.

לאחר שפרצה המלחמה נחתו על יהודי בולגריה גזרות רבות בינהן איסור העסקתם בתפקידים אחראיים, ענידת מגן דוד צהוב על דש הבגד ואיסור כניסה לרחובות הראשיים ולאזורים שבהם היה אפשר לקנות מצרכי מזון (היה מחסור חמור במצרכי מזון). בנוסף, גוייסו גברים יהודים למחנות עבודה שעסקו בעבודות תשתית.

אבי נשאר ללא עבודה בוורנה ולכן עברנו להתגורר בסופיה. זכור לי אך אמי הייתה מסתכנת, מסתירה את התלי הצהוב והולכת לאזורים האסורים ליהודים, שרק בהם אפשר היה לקנות מזון.

בגלל סגירת בית הספר האמריקאי, שבו הספקתי ללמוד רק את כיתת המכינה לכיתה א', הפסקתי אני ללמוד. זכורים לי הפחד הגדול והפאניקה בבית לאחר שנודע שמחכות לנו הרכבות כדי להעביר אותנו למחנות ההשמדה. אמי התרוצצה בין השכנים ובקשה שיסיתרו אותי ואת אחי, אך ללא הצלחה.

לאחר הגרוש מסופיה בשנת 1943 פוזרו יהודי העיר בעיירות קטנות, בבתים של היהודים שהתגוררו באותן עיירות. בכל חדר שיכנו משפחה שלמה כך שהצפיפות היתה קשה- מטבח אחד, בית שימוש אחד לכל המשפחות יחד. רק הרחצה לא היתה בעיה: בזמנו לא היו מקלחות בבתים והאנשים התרחצו בבית מרחץ ציבורי. למרות הצפיפות והמחסור במצרכי מזון, הדאגה העיקרית הייתה עד מתי תידחה ההעברה למחנות ההשמדה.

אחד הדברים הקשים שעברתי כשהייתי בת שמונה היה כשהייתי עדה לתליית מספר פרטיזנים צעירים על עמודים במרכז העיירה בה גרנו. באותו לילה, לאחר התליה, שרפו הגרמנים את בתיהם (או את בתי הוריהם) של הפרטיזנים, אחד הבתים ששרפו היה ברחוב שבו גרנו, ממש מעבר לרחוב.

מספר קטן של בעלי משפחות יהודיות פעלו לקבלת אשור יציאה מבולגריה, אבי היה אחד מהם. ב-1944, כשהגרמנים עדיין בבולגריה, קיבלנו את האשור המיוחל. נסענו בתחילה ברכבות ואחר כך עברנו את הבוסברוס באניה והגענו לאיסטנבול. את לבנון עברנו ברכבות ובאוסטובוס וניכנסנו לישראל מראש הנקרה באוגוסט 1944. התרגשות הייתה גדולה אנשים התחבקו, בכו וגם נישקו את האדמה.

נא ספרי/י על חייך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

ההתלהבות הראשונית שליוותה אותנו בכניסה ארצה התנפצה במהרה. בארץ שלטו האנגלים וידיעת השפה האנגלית היתה תנאי ראשון לקבלת עבודה. אבי לא שלט בשפה וגם ההשכלה שלו- רואה חשבון מוסמך ונסיונו הרב בניהול הבנק לא עזרו והוא לא הצליח למצוא עבודה. התקופה היתה לפני קום המדינה ועדין לא היתה עזרה לעולים חדשים, כמו שעזרו לעולים שעלו לאחר קום המדינה.

כדי להתקיים אבי נאלץ למכור את האדמות שלנו. מבחינה אידולוגית הוא התעקש למכור אותן רק לקרן הקיימת וסירב למכור לאנשים פרטיים שהציעו לו מחיר טוב יותר.

עברנו לגור בגבעת שמואל ישוב חדש מוקף בפרדסים לא רחוק מבני ברק. במלחמת העצמאות כל הנוער התגייס להגנה וכמובן גם אני. היתי בת 13. למדנו קפץ (לחימה עם מוט העשוי מענף של עץ לימון הידוע כעץ קשה במיוחד). הינו קשרים ותפקידנו היה להעביר הודעות לחברי ההגנה. בנוסף הינו נוסעים לבית החולים תל השומר (אז קראו לו אחרת) לבקר את החיילים הפצועים ולחלק להם מתנות.

את השרות הצבאי עשיתי בחיל האוויר. מכיוון שהיה לי רקע טכני הצבא שלח אותי לקורס "יעול ושיפור שיטות" מטעם המכון לפריון עבודה ובכך עסקתי במשך השרות. בשעות הערב למדתי שרטוט וכך מייד כשהשתחררתי מצאתי עבודה במשרד השיכון. במשרד פגשתי את בעלי, מהנדס בניין שעבד לתקופה קצרה במשרד הממשלתי. לאחר שנולדו ילדינו המשכתי ללמוד בערבים עד שקיבלתי תואר "הנדסאית לאדריכלות ולתיכנון ערים". התקדמתי בעבודה עד למשרת "ראש צוות תיכנון" והייתי האחרית לתיכנון הבניה של אדמות המדינה בערים אשדוד, גדרה, יבנה, רחובות, ונס ציונה. בנוסף, מוניתי להיות נציגת שר השיכון בוועדות המקומיות לתיכנון ולבניה בישובים המוזכרים.

כיום אני אלמנה ופנסיונרית, יש לי שני בנים בעלי השכלה גבוה ומהם יש לי שישה נכדים מקסימים, הבוגר ביניהם משרת בצה"ל.

הסיפור נכתב על ידי הדרה ינאי
רמת גן, יולי 2012